

прокурором, а в разі здійснення у режимі відеоконференції допиту згідно із ст. 225 нового КПК – слідчим суддею, з власної ініціативи або за клопотанням сторони чи інших учасників кримінального провадження. У разі, якщо сторона чи потерпілий заперечує проти здійснення дистанційного досудового розслідування, слідчий, прокурор, слідчий суддя може прийняти рішення про його здійснення лише мотивованою постановою (ухвалою), обґрунтувавши в ній прийняте рішення. Рішення про здійснення дистанційного досудового розслідування, в якому дистанційно перебуватиме підозрюваний, не може бути прийняте, якщо він проти цього заперечує.

Використання у дистанційному досудовому розслідуванні технічних засобів і технологій має забезпечувати належну якість зображення і звуку, а також інформаційну безпеку. Учасникам слідчої (розшукової) дії повинна бути забезпечена можливість ставити запитання і отримувати відповіді осіб, які беруть участь у слідчій (розшуковій) дії дистанційно, реалізовувати інші надані їм процесуальні права та виконувати процесуальні обов'язки (ч. 3 ст. 232 нового КПК).

Позитив цього нововведення полягає у недопущенні маніпулювання щодо затягування процесу досудового розслідування і дозволяє одержати процесуально значущу інформацію у максимально стислій строки, а також сприяє економії коштів, які виділяються на організацію діяльності правоохоронних органів, в тому числі здійснення процесу досудового розслідування кримінальних правопорушень. У цьому випадку законодавець вводить поняття «дистанційного досудового розслідування», передбачає поважні причини та підстави його здійснення.

Таким чином, доходимо висновку, що в цілому інститут «негласних слідчих (розшукових) дій», звісно, не є досконалим та, безперечно, зміни з доповненнями ще будуть вноситися під час правозастосовної діяльності. Проте з прийняттям нового КПК певною мірою буде врегульовано порядок застосування негласних слідчих (розшукових) дій, що створить обставини, завдяки яким кількість випадків зловживання такими діями органами досудового розслідування значно зменшиться, що, у свою чергу, забезпечить дотримання законності при обмеженні конституційних прав людини.

Список використаної літератури:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із прийняттям Кримінального процесуального кодексу України». – К., 2012.
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр.
3. Хабло О.Ю. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України (особлива частина) / О.Ю. Хабло, О.С. Степанов, М.П. Климчук та ін. – К., 2012.

Надійшла до редакції 01.11.2012

КЛИМЧУК М.П., кандидат юридичних наук,
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 343.985

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕВІРКИ ЗА ФАКТОМ ПОШКОДЖЕННЯ АБО РУЙНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ТРУБОПРОВІДНОГО ТРАНСПОРТУ

Розглянуто наукові проблеми здійснення перевірки за фактом пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, а також особливості взаємодії слідчого з іншими членами СОГ. Висловлено пропозиції щодо удосконалення організаційних аспектів такої взаємодії.

я ц я ц об'єкти трубопровідного транспорту, незаконний обіг нафти і нафтопродуктів, слідчий, оперативні підрозділи, слідчі (розшукові) дії, оперативно-розшукові заходи, організація, взаємодія.

Рассматриваются научные проблемы осуществления проверки по факту повреждения или разрушения объектов трубопроводного транспорта, а также особенности взаимодействия следователя с другими членами СОГ. Высказываются предложения по совершенствованию организационных аспектов такого взаимодействия.

я ц я ц объекты трубопроводного транспорта, незаконный оборот нефти и нефтепродуктов, следователь, оперативные подразделения, следственные (розыскные) действия, оперативно-розыскные мероприятия, организация, взаимодействие.

We consider the scientific issues of the verification of the fact of damage or destruction of objects pipelines, as well as features of the interaction with other members of the investigating investigative-operative group. The author makes suggestions for improving organizational aspects of such interaction.

Keywords: *objects pipelines, illegal oil and petroleum investigator, operational units, investigators (ODA) activities of the ODA, organization, interaction.*

Однією з особливостей сучасної оперативної обстановки у сфері незаконного обігу нафти і нафтопродуктів є активна діяльність організованих злочинних груп, спрямована на здійснення розкрадань нафти з трубопровідного транспорту, на місцях їх технологічної дислокації з метою їх подальшої реалізації.

У діяльності органів внутрішніх справ, що спрямована на виявлення, розслідування та запобігання злочинів, пов'язаних із пошкодженням або руйнуванням об'єктів трубопровідного транспорту, існує ряд упущень, які знижують загальну ефективність прийнятих заходів по боротьбі з даним видом злочинних посягань: недоліки в організації виявлення і розслідування злочинів (відсутність постійно здійснюваної взаємодії між органами внутрішніх справ та іншими правоохоронними органами, службами відомчого контролю, митними органами, адміністрацією підприємств та організацій нафтохімічного комплексу); проблеми при проведенні окремих слідчих дій у кримінальних провадженнях даної категорії, викликані специфікою способу вчинення кримінальних правопорушень, складністю доказування конкретних епізодів злочинної діяльності; нерозробленість методик оцінки розміру шкоди, завданої діями злочинців.

Поява нових видів злочинів, пов'язаних із пошкодженням або руйнуванням об'єктів трубопровідного транспорту, створила необхідність детального розгляду цієї проблеми в рамках процесу розслідування. Для цього в межах статті ставимо собі за мету дослідити наукові та практичні проблеми здійснення перевірки за фактом пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, а також особливості взаємодії слідчого з оперативними підрозділами.

Своєчасне внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань при виявленні факту пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту є необхідною умовою, що визначає подальший стан, перспективи та успіх розслідування, і, навпаки, запізнює реакція на інформацію про підготовлюваний (вчинений) злочин призводить до втрати доказів, погіршення перспектив розслідування. Основне значення цього етапу полягає в у виникненні правових підстав для здійснення подальшої діяльності з розслідування цих кримінальних правопорушень і притягнення до кримінальної відповідальності винних осіб.

З криміналістичної точки зору зміст інформації, якою володіють органи досудового розслідування на внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, становить найбільший інтерес, так як з даного моменту визначається тактика слідчих (розшукових) дій. У зв'язку з цим наразі у криміналістиці склалася теорія ситуаційного підходу, яка багато в чому допомагає систематизувати дії осіб, які здійснюють кримінальне провадження. Саме вивчення ситуації, що склалася в певний проміжок часу на певній території, має першорядне значення для прийняття процесуального рішення про внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ст. 214 КПК України), визначення підслідності та місця проведення досудового розслідування (ст. ст. 216, 218 КПК України) [2].

Відповідно до ч. 4 ст. 216 КПК України слідчий, прокурор, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язані прийняти та зареєструвати таку заяву чи повідомлення. Відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається [2].

Основною метою розгляду заяви чи повідомлення про злочин (попередньої перевірки) є з'ясування дійсності вчинення суспільно небезпечного діяння і визначення наявності ознак кримінального правопорушення. Таким чином, дана перевірка передуватиме рішенням про внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, виступаючи тим проміжним етапом, на якому відбувається початкове накопичення та вивчення даних, що надходять, а значить, має з криміналістичної точки зору велику інформаційну значимість, характеризує подію, що відбулася, і визначаючи ймовірні напрямки виявлення і

закріплення потенційних доказів.

Існує певна специфіка проведення попередньої перевірки при виявленні пошкоджень або руйнувань об'єктів трубопровідного транспорту, що залежить від таких ситуацій:

– сукупності відомостей достатньо для прийняття рішення про їх внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

– наявних відомостей недостатньо для прийняття рішення про їх внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

У першій ситуації основна мета дій слідчого полягає в оцінці інформації та виділення в ній ознак кримінально-правового характеру. Така перевірка буде включати в себе отримання пояснень від 1) особи (осіб), запідозреної у вчиненні пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту; 2) очевидців; 3) працівників об'єкта нафтопродуктозабезпечення (співробітників служб безпеки; операторів, осіб, що контролюють процеси транспортування, завантаження, розвантаження; працівників ремонтних служб), які безпосередньо не були очевидцями кримінального правопорушення, але відзначили, наприклад падіння тиску в трубопроводі, незакритий люк цистерни тощо; витребування довідок, що містять: відомості про пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту; дані про завдану шкоду.

Друга ситуація є більш складною в плані необхідності встановлення фактів, що свідчать про вчинення кримінального правопорушення. Це випадки, коли особа затримана недалеко від місця вчинення пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту з порожніми каністрами (що може свідчити про підготовку до злочину); коли особа встигла збути нафтопродукти (шляхом їх зливу або викинувши ємності, каністри); коли особа затримана на певній відстані від місця вчинення злочину і заперечує його вчинення; коли особа заявила про випадкове виявлення ємностей, що містять нафтопродукти.

Перевірочні дії, крім названих у першій ситуації, повинні обов'язково доповнюватись проведенням оперативно-розшукових заходів, спрямованих на встановлення та документування інформації, що свідчить про причетність запідозреної особи до вчинення пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту нафтопродуктів (опитування сусідів, родичів запідозреного, колег по роботі; з'ясування місця роботи і кола спілкування даної особи; джерел доходу; наявності транспортних засобів та гаража; перевірка за обліками і т.д.).

Попередня перевірка у кримінальних провадженнях про пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту здійснюється з урахуванням інформації про ознаки кримінального правопорушення, а значить, зумовлюється наявністю певного обсягу відомостей (які, однак, ще не дозволяють зробити однозначний висновок про те, що вчинене діяння є пошкодженням або руйнуванням об'єктів трубопровідного транспорту). Вона полягає у перевірці та відповідному закріпленні інформації, яка характеризує вчинене діяння як кримінально каране.

Таким чином, попередня перевірка служить важливим етапом, що передє внесенню відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, який дозволяє привести структурний стан первинних даних про протиправне діяння у відповідність з вимогою закону.

Підстава до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань як поняття, складається з двох інформаційних блоків (елементів): перший - наявність ознак кримінального правопорушення, другий - достатність даних, виходячи з яких встановлюються ознаки злочину.

Заява про вчинення злочину, передбаченого ст. 292 КК України, як правило, надходить від керівників підприємств, установ, організацій, сховищ, баз, в яких зазначаються факт пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, а також шкода, завдана цими діями і тип (марку) викраденої продукції [1].

Зокрема, у ч. 2 ст. 18 Закону України «Про трубопровідний транспорт» зазначається, що підприємства, установи та організації, а також громадяни, які виявили пошкодження трубопроводу чи вихід (витікання) продукту, що транспортується, зобов'язані терміново повідомити про це підприємство, що експлуатує трубопровід, або місцеві органи державної виконавчої влади чи представницькі органи та органи місцевого самоврядування [3].

Як показує вивчення практики, при виявленні пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту можливе виникнення таких ситуацій:

– виявлення факту пропажі нафтопродуктів (кількісна недостача, пропажа ємності) або несанкціонованої «врізки» («відводу») в трубопроводі;

– затримання осіб, що транспортують викрадені нафтопродукти (наприклад, під час рейдів спеціальними підрозділами охорони підприємств магістрального трубопровідного транспорту і т.д.);

– реалізація матеріалів оперативної перевірки (організація засідок (спостереження), контрольовані поставки, оперативне впровадження).

Перша слідча ситуація найбільш поширена. Вона характеризується зниженою інформативністю, так як в основному особи невідомі, невідомі дані про їх транспорт, обладнання. У зв'язку з тим, що виявлення ознак кримінального правопорушення відбувається, як правило, вже після здійснення пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, при внесенні відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, в першу чергу, слід визначити кількість викрадених нафтопродуктів. Тому слідчому необхідно подбати про одержання: а) документації в рамках перевірки (відповідних довідок про недостачу нафтопродуктів, поточні ціни на даний вид продукції), б) показань матеріально відповідальних осіб щодо факту нестачі нафтопродуктів, і можливості її утворення в результаті звичайного убування або аварійної ситуації, а також пояснень від осіб, які виявили факт пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, в) негайно оглянути місце події, встановивши спосіб здійснення пошкодження або руйнування, і вжити заходів до встановлення і затримання осіб, які його вчинили.

У другій ситуації основними моментами, на які важливо звертати увагу, є встановлення місця вчинення пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту і зіставлення виду викрадених нафтопродуктів з продукцією, що зберігається або транспортується на конкретному об'єкті нафтопродуктозабезпечення. У зв'язку з тим, що до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань проведення слідчих (розшукових) дій (окрім огляду місця події) неприпустиме, слідчим повинен бути проведений огляд місця події (безпосереднього місця вчинення злочину) та місця затримання осіб, які вчинили пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, включаючи огляд засобу, на якому вони транспортують викрадені нафтопродукти. Крім того, необхідно встановити факт нестачі нафтопродуктів на конкретному об'єкті нафтопродуктозабезпечення (отримати довідки про обсяг нестачі та вартості продукції). При отриманні показань від осіб, які вчинили пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, слід обов'язково з'ясувати питання їх обізнаності про можливості вчинення пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту і наміри щодо розпорядження викраденими нафтопродуктами. В обов'язковому порядку необхідні пояснення осіб, які безпосередньо брали участь у затриманні викрадачів.

Оперативне реагування на повідомлення про злочин і подальший виїзд слідчо-оперативної групи, дозволяє встановити не тільки наявність обставин, необхідних для прийняття рішення про внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, але й ознаки, що мають криміналістичне значення:

– про факт заволодіння нафтопродуктами;

– про місце пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту і спосіб, яким воно було вчинено;

– час та умови вчинення злочину;

– кількість викрадених нафтопродуктів, їх належність власнику, спосіб зберігання (транспортування), агрегатний стан, тип, марку, а також, приблизно, про розмір шкоди, завданої протиправними діями;

– про особу злочинця (злочинців) і розподіл їх дій при вчиненні пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту.

Слід пам'ятати, що ми маємо справу тільки з імовірнісним висновком про те, що було вчинено злочин, тому інформаційна наповненість цих пунктів може бути різною, тим не менше, в основу висновку про наявність ознак кримінального правопорушення можуть бути покладені лише факти.

Успіх розслідування і процес доказування провини осіб, які вчинили пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, багато в чому залежать від злагодженості дій слідчо-оперативної групи, що виїжджає на місце події.

Відповідно до наказу МВС №700 від 14.08.2012 р. після прибуття на місце події члени СОГ з'ясовують обставини вчинення кримінального правопорушення, встановлюють свідків, прикмети осіб, які вчинили кримінальне правопорушення та ймовірні шляхи їх відходу. У разі необхідності вживають заходів для переслідування транспортних засобів, що використовувалися при його вчиненні. Беруть участь у розшуку та затриманні осіб, які підозрюються в учиненні цих кримінальних правопорушень [4].

Слідчий як керівник СОГ несе персональну відповідальність за якість проведення огляду місця події. Він разом з членами групи, залученими спеціалістами, запрошеними потерпілим, свідками та іншими учасниками кримінального провадження проводить огляд місця події, у ході якого в установленому КПК України порядку фіксує відомості щодо обставин учинення кримінального правопорушення, вилучає речі і документи, які мають значення для кримінального провадження, та речі, вилучені з обігу, у тому числі матеріальні об'єкти, придатні для з'ясування обставин, що підлягають доказуванню. Забезпечує їх належне зберігання для подальшого направлення для проведення експертного дослідження. Має право заборонити будь-якій особі залишати місце огляду до його закінчення та вчинювати будь-які дії, що заважають проведенню огляду.

Окрім того, за наявності підстав слідчий інформує оперативного чергового про залучення додаткових сил і засобів для документування всіх обставин учиненого кримінального правопорушення а також при необхідності допитує про обставини вчиненого кримінального правопорушення заявника, потерпілого, свідків та інших учасників кримінального провадження, а також надає письмові доручення співробітникам оперативних підрозділів про проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій.

Працівник оперативного підрозділу як член СОГ здійснює збирання відомостей, що можуть бути використані як докази, встановлює час, місце і обставини вчинення пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту, кількість причетних до його вчинення осіб, їх прикмети; наявність у них зброї, транспортних засобів, слідів на одязі чи тілі, які могли залишитися через опір потерпілих або при подоланні перешкод; індивідуальні ознаки викрадених речей; напрямок, в якому вони зникли, інші відомості, необхідні для встановлення осіб, які вчинили кримінальне правопорушення;

До того ж працівник оперативного підрозділу зобов'язаний негайно інформувати слідчого про одержані дані щодо обставин пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту та причетних до нього осіб, для їх подальшої фіксації шляхом проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. На нього також покладається функція виконання письмових доручень слідчого про проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, під час їх виконання користуватись повноваженнями слідчого.

Виходячи з вимог Наказу №700, спеціаліст-криміналіст у складі СОГ наділений такими повноваженнями: надає консультації слідчому з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок; з використанням спеціальних знань та навичок, науково-технічних засобів і спеціального обладнання проводить вимірювання, фотографування, звуко- чи відеозапис, складає плани і схеми, виготовляє графічні зображення оглянутого місця чи окремих речей; виявляє, фіксує, здійснює вилучення та пакування матеріальних об'єктів, які несуть на собі слідову інформацію вчиненого правопорушення; проводить експрес-аналіз за зовнішніми характеристиками вилучених об'єктів (без надання письмового висновку), звертає увагу слідчого на фактичні дані, що мають значення для розслідування обставин кримінального правопорушення; несе персональну відповідальність за якісну фіксацію всієї слідової інформації, повноту відображених даних у протоколі огляду та схемі (плані) до нього.

Особливої уваги потребує складання та реалізація плану оперативно-розшукових заходів. Роль слідчого в даному випадку зводиться до давання консультацій у межах своєї компетенції про вибір напрямів збирання інформації і визначення обсягу ознак злочину, що містяться у поданих матеріалах. Даний план будуватиметься насамперед з урахуванням вже наявної інформації, яка стала відома в ході проведення попередньої перевірки або була отримана оперативним шляхом.

На нашу думку, необхідно передбачити комплекс оперативно-розшукових заходів (в основному, спрямованих на документування злочинних дій винних, їх встановлення і розшук та перелік невідкладних слідчих (розшукових) дій, виконання яких дозволить правильно кваліфікувати вчинене діяння і зібрати докази в короткий термін. Виконання кожного пункту плану має бути покладено на конкретного виконавця, який може найбільш кваліфіковано його виконати (наприклад, отримання показань необхідно доручити оперативному працівнику, знайомому зі специфікою функціонування підприємств нафтопродуктозабезпечення).

При проведенні такої слідчої (розшукової) дії, як огляд місця події, який допускається законодавством, до внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, у слідчого формується внутрішнє переконання про наявність ознак злочину.

Основна відмінність діяльності оперативних працівників і слідчого при проведенні попередньої перевірки складається у формах і методах її здійснення, компетенції прийняття окремих рішень. До перевірочних дій за фактом виявлення ознак пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту належать:

– витребування матеріалів, предметів, документів (залежно від типу сховища, способу зберігання і транспортування нафтопродуктів, це можуть бути: журнали обліку аварійних ситуацій; матеріали перевірок, проведених службою безпеки; бухгалтерські документи, що відображають операції з нафтопродуктами; накладні на продукцію тощо);

– отримання показань (мають бути опитані не тільки очевидці, а й особи, безпосередньо відповідальні за організацію процесів зберігання і транспортування нафтопродуктів (оператори, комірники та ін.), які можуть повідомити інформацію про тип продукції, умови її зберігання, випадки порушення пломб, падіння тиску, аварійні ситуації, факти недостачі і т.д.);

– призначення відомчих ревізій та інвентаризацій (з метою встановлення порушень, які виникли при веденні бухгалтерського обліку на конкретному об'єкті нафтопродуктозабезпечення, виявлення недостачі або надлишків);

– проведення попередніх досліджень нафтопродуктів як предмета злочинного посягання.

Керуючись ст. 214 КПК України, слідчий, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинення пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення даного кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань та розпочати розслідування.

Відповідно до ч. 3 ст. 214 КПК України здійснення досудового розслідування до внесення відомостей до реєстру або без такого внесення не допускається і тягне за собою відповідальність, встановлену законом. Огляд місця події у невідкладних випадках може бути проведений до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань, що здійснюється негайно після завершення огляду [2].

Власне, досудове розслідування розпочинається з моменту внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Після прийняття такого рішення досудове розслідування у злочинах про пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного комплексу будується відповідно до слідчих ситуацій, під якими в криміналістиці прийнято розуміти «сукупність умов, обстановку» або «суму значимої інформації», що склалися в конкретний момент розслідування.

Отже, незважаючи на те, що правоохоронні органи напрацювали певну практику з розслідування різних видів розкрадань, діяльності організованих злочинних груп, інших злочинів економічної спрямованості, на практиці все ще існує низка труднощів, пов'язаних саме з розслідуванням кримінальних правопорушень про пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту. Без сумніву, додасть головного болю практикам і набуття чинності нового КПК України, коли комплекс усіх дій з перевірки пошкодження або руйнування об'єктів трубопровідного транспорту необхідно буде здійснити у найкоротші терміни. Проте відповіді на ці питання зможе дати тільки практика застосування.

Список використаної літератури:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. №2341-III // ВВР. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із прийняттям Кримінального процесуального кодексу України». –

К., 2012.

3. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15.05.96 // ВВР. - 1996. - № 29. - Ст. 139
4. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ МВС України від 23.08.2012 р. № 700.

Надійшла до редакції 01.11.2012

СІРКО Б.П.,

кандидат юридичних наук, доцент
(Чернівецький факультет Національного
університету «Одеська юридична академія»)

УДК 347.963

ОСОБЛИВОСТІ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ РОЗКРИТТЯ МАЙНА ПАСАЖИРІВ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Досліджено основні проблеми у розслідуванні злочинів, здійснених на залізничному транспорті. Надано приклади здійснених злочинів, їх характеристика та особливості прокурорського нагляду в таких випадках.

я ц 4 я ц злочин, прокурор, здійснювати злочин, місце злочину, залізничний транспорт, майно пасажирів, слідство, обвинувачений.

Исследуются основные проблемы в расследовании преступлений, осуществленных на железнодорожном транспорте. Подаются примеры осуществленных преступлений, их характеристика и особенности прокурорского надзора в таких случаях.

я ц 4 я ц преступление, прокурор, осуществляют преступление, место преступления, железнодорожный транспорт, имущество пассажиров, следствие, обвиняемого.

The basic problems in investigation the crimes committed in the railway transport are carried out in the article. The examples of committed crimes, their characteristics and peculiarities of directorate of public prosecutions are set up.

Keywords: *crime, prosecutor, to commit a crime, place of crime, railway transport, property of passengers, investigation, defendant.*

Проблема здійснення прокурором функції нагляду за додержанням законів органами досудового слідства має комплексний характер та вимагає дослідження з позицій теорії прокурорського нагляду, кримінального процесу та криміналістики. У листі зауважень від 22.01.2008 р. Генеральний прокурор України з урахуванням транспортних подій, які мали місце протягом 2007 р., вказав, що діяльність транспортних прокурорів потребує активізації, так як стан прокурорського нагляду за додержанням законів, спрямованих на боротьбу з розкраданнями майна пасажирів, залишається недостатнім [1, с. 2].

У науковій літературі особливості прокурорського нагляду вивчали Г.С. Казинян, В.Г. Красильников, М.О. Меркулов, А.М. Наумов, А.М. Нудельштейн, С.В. Продайко, О.С. Титова, О.О. Юхно та ін.

Метою даної статті є дослідження основних проблем у розслідуванні злочинів, здійснених на залізничному транспорті.

Як свідчать матеріали прокурорського нагляду за законністю дізнання та досудового слідства, найпоширенішим видом злочину на підприємствах залізничного транспорту є розкрадання багажу та іншого особистого майна громадян (валіз, коробок, мобільних телефонів, гаманців і жіночих сумочок, документів), а середня сума викраденого складає майже 1500 грн. Нерідко вчиненню злочинів сприяє недбалість з боку самих громадян, які залишають вищевказані речі без нагляду або вживають в надмірних дозах алкогольні напої (в тому числі запропоновані зловмисниками з домішкою снодійних препаратів). У таких випадках встановити їх досить складно, хоча постійно ведеться робота з виявлення та постановки на облік осіб, які «займаються» крадіжками у поїздах.

Ефективність розслідування цих злочинів також тісно пов'язана з дієвістю прокурорсь-

